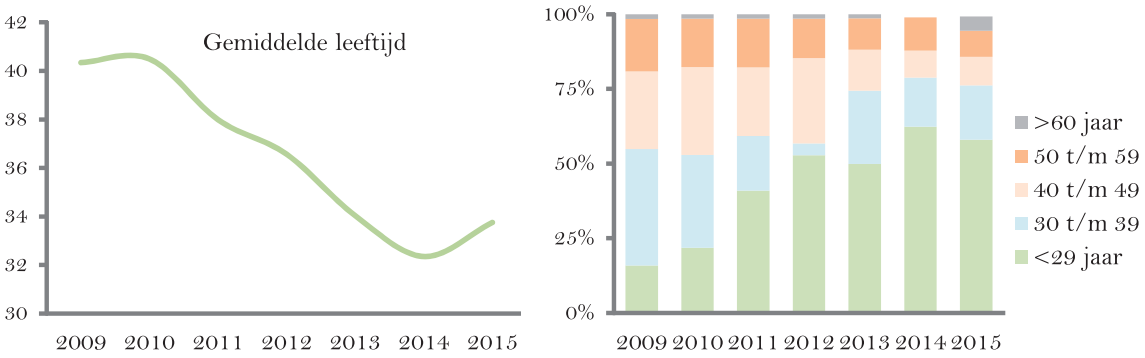

8. Sterkte-zwakte-analyse (SWOT)

Kracht

- Het programma heeft bij de vorige visitaties en in de mid-term evaluatie hoge beoordelingen gekregen, met name op de punten maatschappelijke relevantie, vitaliteit en internationale oriëntatie. Op deze sterke punten is in de afgelopen periode voortgebouwd.
- De wetenschappelijke relevantie blijkt mede uit het toegenomen aantal wetenschappelijke publicaties, waarvan, conform de ambitie, een toenemend aantal in internationale *refereed journals*. De internationale oriëntatie van het programma is versterkt, mede dankzij subsidies van de Europese Commissie en Netspar / OECD en meerdere internationale samenwerkingsverbanden.
- De vragen van het programma zijn onverminderd actueel en van grote maatschappelijke betekenis. De veranderingen op de arbeidsmarkt en in de sociale zekerheid voltrekken zich in snel tempo onder druk van maatschappelijke en economische trends. De onderzoekers nemen actief deel aan het debat op deze terreinen en spelen een belangrijke rol bij de beleidsadvisering. Ook bestaan er sterke relaties met de rechtspraktijk.

- Het gebleken vermogen om substantiële externe middelen aan te trekken, in totaal voor circa vijf miljoen euro sinds 2005, getuigt eveneens van de maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie en de vitaliteit van het onderzoek.
- Het programma heeft een multidisciplinair karakter. Dat sluit ook goed aan bij de thematiek van sociale zekerheid en arbeidsmarkt, die veel facetten kent.
- De vorige visitatiecommissie constateerde dat er binnen het programma weinig promoties werden gerealiseerd. De verklaring daarvoor was dat in 2005/2006 een forse impuls is gegeven aan het programma, vooral via externe financiering. Enkele jaren daarna konden de vruchten daarvan worden geplukt: in de periode 2009-2015 zijn 14 promoties gerealiseerd.

Verbeterpunten

- De koers is gewijzigd op de punten waar de vorige visitatiecommissie en de *mid-term* beoordeling door prof. Leijnse kanttekeningen plaatsten. Beiden constateerden een beperkte samenhang tussen de twee deelprogramma's (respectievelijk economisch en sociaal-juridisch). Naar aanleiding hiervan zijn de deelprogramma's geschrapt en zijn de onderzoeksvragen opnieuw gestructureerd. De deelnemers van het programma zijn meer projectmatig gaan werken. Getracht wordt de samenhang in het onderzoek verder te versterken door onder meer frequenter onderzoekoverleg en de organisatie van seminars waar presentaties over alle lopende projecten worden gehouden.
- De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat deze inspanningen nog niet hebben geleid tot het frequent gezamenlijk publiceren door economen en sociaal-juristen. De samenwerking betreft vooral het vanuit verschillende disciplines onderzoeken van met elkaar samenhangende thema's op het terrein van de sociale regelgeving. Wel zijn enkele projecten in ontwikkeling om de samenwerking te versterken. Daarnaast vindt over en weer regelmatig gezamenlijke begeleiding van en samenwerking tussen promovendi plaats.
- Het aantal *wetenschappelijke* publicaties op de terreinen van het sociaal recht blijft in verhouding nog achter (wel is een flink aantal proefschriften gerealiseerd) en zal moeten toenemen. De afdeling Sociaal recht heeft de afgelopen twee jaren een zeer succesvolle masteropleiding Arbeidsrecht ontwikkeld. Noodgedwongen was er daardoor minder tijd beschikbaar voor onderzoek. Nu deze Master succesvol loopt, ontstaat er meer ruimte voor onderzoek. Ook de recente aanstellingen van nieuwe medewerkers zal naar verwachting bijdragen aan een toename van de wetenschappelijke output de komende jaren. Daarbij zal het ten dele blijven gaan om Nederlandstalige publicaties, omdat het onderzoeksobject zich niet altijd goed leent voor publicatie in *refereed journals*. Niettemin worden internationale publicaties uitdrukkelijk bevorderd. Daarnaast wordt ook in toenemende mate deelgenomen aan internationale congressen en worden daar ook papers gepresenteerd door juridische onderzoekers, ook al is dit in de rechtswetenschap nog geen algemeen gebruik.

Kansen

- De thematiek van het programma zal ook de komende jaren belangrijk zijn. Onderwerpen als ontslagbescherming, pensioenhervorming, inkomenspolitiek en recent ook vermogensverdeling staan sterk in de belangstelling. De onderzoeksgroep kan en wil een belangrijke bijdrage blijven leveren aan het wetenschappelijk en maatschappelijk debat over deze thema's.
- De investeringen in het onderzoeksprogramma gedurende de afgelopen jaren kunnen de komende jaren veel vruchten afwerpen. We verwachten een flink aantal (internationale) publicaties, waaronder een aantal in toptijdschriften. De komende vier jaren zullen naar verwachting 9 promoties in het programma worden gerealiseerd.
- Eind 2015 zijn twee zeer ervaren economen aangetrokken (dr. Egbert Jongen en prof. dr. Pierre Koning) die een bijzonder sterke onderzoekrecord hebben op het terrein van arbeidsmarkt en sociale zekerheid. Dat geeft zonder twijfel een sterke impuls aan het programma voor de komende tijd.

- Er bestaan goede kansen om de komende jaren nieuwe externe financiering aan te trekken. De onderzoeksthema's lenen zich daarvoor en de programmaleiders en postdocs hebben daar ervaring mee. Zo is onlangs een nieuw programmavoorstel ingediend bij Instituut Gak. De bestaande financiering door Netspar loopt voorlopig nog, maar van beide zijden bestaat het voornemen om ook na afloop van de huidige *grant* de onderzoekbanden aan te houden.
- Ook vanuit de eerste geldstroom kan versterking plaatsvinden, onder meer door de participatie in het universitaire profileringsonderzoek *Interaction between legal systems 2.0*. Hiertoe is in competitie een subsidie verworven van € 280.000 (coördinatie Van Vliet). Tevens start dit jaar een project samen met Criminologie. Het vooruitzicht is dus dat de er – naast de bestaande externe samenwerkingsverbanden – ook meer samenwerking komt binnen Leiden Law School.

Risico's

- Bij de vorige visitatie merkte de visitatiecommissie op dat de vitaliteit van het programma *Hervorming van sociale regelgeving* buiten kijf staat, met een hoge relevantie, maar dat met onzekerheid omtrent de toekomst van het programma rekening moest worden gehouden in verband met de grote omvang van externe financiering. Dit probleem is vanzelfsprekend inherent aan tweede- en derdegeldstroomonderzoek. Daar staat tegenover dat het verwerven van externe onderzoeksmiddelen een belangrijke indicator voor kwaliteit is. Er kan nu worden vastgesteld dat het programma ook de afgelopen jaren nieuwe externe middelen heeft gevonden. We ervaren dat het aanboren van externe geldbronnen juist ook een inspiratiebron kan zijn voor onderzoekers.
- De programmaleiding ziet het als een uitdaging om steeds nieuwe middelen voor het onderzoek te verwerven. Zowel bij de vorige visitatie als bij de *midterm* door Prof. Leijnse is ook gewezen op de wenselijkheid van meer financiering uit de eerste geldstroom. Die is er inmiddels ook gekomen: de uit de eerste geldstroom gefinancierde onderzoekformatie is in de laatste jaren aanzienlijk toegenomen. De continuïteit van het programma is dus goed gewaarborgd.
- De onderzoeksgroep realiseert zich dat het meedoen in de voorhoede van de (internationale) wetenschap op gespannen voet kan staan met het streven om ook maatschappelijk relevant onderzoek te doen. Het zowel meedoen in de internationale wetenschap als in maatschappelijk relevant onderzoek vereist een bepaald soort onderzoekers die op beide benen kunnen lopen, hetgeen niet vanzelfsprekend is. Van dit gevaar is de groep zich goed bewust en er wordt ook naar gekeken bij het aantrekken van nieuwe mensen.

Conclusie

De thematiek van het programma *Hervorming van sociale regelgeving* zal in de komende tijd onverminderd actueel en belangrijk zijn. Vanuit een multidisciplinair perspectief wil de onderzoeksgroep in wetenschappelijk opzicht vernieuwende bijdragen op dit terrein blijven leveren, die tevens van belang zijn voor het maatschappelijk debat.